

**Rozhodčí a smírčí rada
spolku Junák – český skaut, z. s.**

v plénu svých členů ve složení předseda Mgr. Petr Pavlok, místopředseda RNDr. Tomáš Řehák a členové Mgr. Jiří Kubala, doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D., JUDr. Lucie Procházková, Ph.D., podle čl. 155 Stanov Junáka – českého skauta, z.s., vynesla tento

**N Á L E Z
ze dne 24. 6. 2020**

**ve věci výkladu článků 111 a 112 Stanov Junáka – českého skauta, z.s.
o povaze a obsazení funkce delegáta Valného sněmu
a o oprávnění hlasovat podle čl.112**

účastníci:

náčelní Mgr. Eva Staněk,
náčelník doc. Ing. Marek Baláš, Ph.D.,
starosta Ing. Josef Výprachtický.

V Ý R O K

- I) Funkce delegáta Valného sněmu zvoleného organizační jednotkou podle čl. 104 písm. a) Stanov (dále jen delegát jednotky) je činovníckou funkcí. Tento mandát zaniká způsoby uvedenými ve čl. 24 Stanov, mimo jiné tedy i volbou nových delegátů jednotky. Tuto volbu musí provést organizační jednotka vždy, když je jí to uloženo závazným řídicím aktem; dále ji pak může uskutečnit kdykoliv podle svého rozhodnutí, vždy však sněmem této jednotky. Počet delegátů jednotky je určen vnitřním předpisem podle čl. 105 Stanov.**
- II) Pokud VRJ svolá nový řádný Valný sněm a vnitřní předpis stanoví novou kvótu pro určení počtu delegátů organizační jednotky podle čl. 104 písm. a) a čl. 105, je počet delegátů organizační jednotky určen nově tímto předpisem. Pokud je takto nově stanoven organizační jednotce nižší počet delegátů než by jí byl býval náležel podle kvóty původní, jsou za delegáty organizační jednotky až do provedení volby nových delegátů považováni ti delegáti, kteří v poslední volbě delegátů získali nejvyšší počet hlasů. Pokud je takto nově stanoven organizační jednotce vyšší počet delegátů, stávají se delegáty organizační jednotky až do provedení volby nových delegátů i ti náhradníci v odpovídajícím počtu, kteří v poslední volbě delegátů získali nejvyšší počet hlasů.**

- III) Případného mimořádného Valného sněmu nebo hlasování podle čl. 112 Stanov jsou za jednotku oprávněni účastnit se ti, kdo byli naposled jako delegáti této jednotky podle bodu I) a II) zvoleni; popřípadě pak jejich náhradníci. Není přitom rozhodné, zda se Valný sněm, pro nějž byli zvoleni, již konal, nebo doposud ne. To platí i v případě, že ke konání připravovaného Valného sněmu vůbec nedojde.**

ODŮVODNĚNÍ

K zahájení a průběhu řízení

[1] Z důvodu nastupující pandemie onemocnění Covid-19 a s tím souvisejícího zákazu pořádání akcí pro větší počet osob bylo v březnu 2020 rozhodnuto o změně termínu konání XVI. Valného sněmu, původně svolaného na 27. - 29. 3. 2020, který by se měl nově uskutečnit v září 2020. Zároveň však není jasné, zda to bude s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci skutečně možné. Ústředními orgány Junáka jsou proto zvažovány a připravovány alternativní možnosti rozhodnutí o otázkách, které jsou v působnosti Valného sněmu (vč. voleb členů ústředních orgánů), přičemž některé z těchto možností jsou vázány na předchozí nutnou změnu Stanov. Změnu Stanov je oprávněn provést pouze Valný sněm. Stanovy však v ustanovení čl. 112 umožňují Náčelnictvu vyhlásit o otázkách náležejících do působnosti Valného sněmu v obdobích mezi Valnými sněmy hlasování prostředky komunikace na dálku, přičemž stanoví, že tohoto hlasování jsou oprávněni se účastnit členové, kteří by byli delegáty mimořádného Valného sněmu. Okruh účastníků mimořádného Valného sněmu vymezuje ustanovení čl. 111 Stanov tak, že delegáty mimořádného Valného sněmu podle čl. 104 písm. a) Stanov jsou delegáti, kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu, nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu. Toto ustanovení však nepočítá s variantou, že již došlo ke zvolení delegátů na další Valný sněm, a to ve všech organizačních jednotkách. Proto se na základě podnětu vzešlého z Náčelnictva v rámci jednání VRJ na předsedu RSRJ Petra Pavloka – Vrání a místopředsedu RSRJ Tomáše Řeháka – Špalka obrátili náčelník Marek Baláš – Čiča a starosta Josef Výprachtický – José se žádostí o výklad Stanov Junáka – českého skauta (dále jen Stanovy) ve věci oprávnění hlasovat v hlasování vyhlášeném podle článku 112 Stanov. Nejasnost je spatřována v tom, zda oprávněni jsou hlasovat delegáti řádného XV. Valného sněmu Junáka ve Velkém Meziříčí v květnu 2017, nebo delegáti zvolení pro řádný Valný sněm Junáka v roce 2020, který se zatím nekonal.

[2] Při rozhodnutí o tom, zda je namíste řízení o výkladu Stanov zahájit, vzala RSRJ v úvahu

- a) zda existuje a je alespoň v základu vymezena otázka, která obsahově je otázkou výkladu Stanov,
- b) zda řešení takové otázky není zcela zřejmé,
- c) a konečně zda existuje vážný a oprávněný zájem na vyřešení takové otázky.

RSRJ konstatovala, že podmínka ad a) je zcela zřejmě splněna. Vzhledem k záměru uspořádat hlasování podle čl. 112 je zjevně splněna i podmínka ad c). Při bližším zkoumání pak dospěla RSRJ k tomu, že splněna je i podmínka ad b), neboť ani samotná dikce čl. 112 Stanov a ani dikce nepřímě odkázaného čl. 111 Stanov není jednoznačná bez zkoumání širšího kontextu.

Dotčená ustanovení Stanov

[3] Primárně směřuje otázka k výkladu čl. 112 Stanov:

112. *V obdobích mezi Valnými sněmy může Náčelnictvo vyhlásit hlasování prostředky komunikace na dálku o otázkách, které jsou v působnosti Sněmu. Tohoto hlasování jsou oprávněni se účastnit členové, kteří by byli delegáty mimořádného Valného sněmu. Výsledek hlasování je považován za právoplatné usnesení Valného sněmu, pokud se pro jeho přijetí vysloví:*

- a) *alespoň třípětinová většina oprávněných, pokud se jedná o rozhodnutí ve výhradní pravomoci Valného sněmu podle čl. 97 a čl. 98; jinak*
- b) *více nežli polovina těch, kteří se hlasování zúčastnili, za účasti alespoň poloviny oprávněných.*

[4] Vzhledem k tomu, že čl. 112 se vztahuje k delegátům případného mimořádného Valného sněmu, je pro výklad čl. 112 klíčový výklad čl. 111:

111. *V obdobích mezi řádnými Valnými sněmy může být svolán mimořádný Valný sněm, který má stejné pravomoci jako Valný sněm řádný. Delegáty mimořádného Valného sněmu podle čl. 104 písm. a) jsou delegáti, kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu, nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu.*

[5] V rámci projednávání pak RSRJ narazila na potřebu vyjasnit i samotnou podstatu funkce delegáta Valného sněmu, která je zakotvena v čl. 21 a ve čl. 104:

21. *Junák je činovníckou demokracií v tom smyslu, že odpovědnost za řízení organizace a právo i povinnost podílet se na rozhodování mají činovníci nebo jimi volení delegáti sněmů; ostatní osoby jen tehdy, je-li tak určeno vnitřním právem.*

104. *Delegáty Valného sněmu jsou:*

- a) *činovníci zvolení organizačními jednotkami v poměru k počtu jejich členů a*
- b) *členové Náčelnictva, Ústřední revizní komise, Rozhodčí a smírčí rady a Výkonné rady.*

[6] Na základě shora uvedeného pak RSRJ svým usnesením ze dne 20. května 2020 pod č.j. RSRJ 2/2020 – 1 rozhodla v souladu s ustanovením čl. 155 Stanov ve spojení s ustanovením čl. 3.1.1 Řádu Rozhodčí a smírčí rady takto:

I. Rozhodčí a smírčí rada zahajuje řízení o výkladu čl. 111 Stanov v otázce určení okruhu delegátů oprávněných účastnit se dle čl. 112 Stanov hlasování prostředky komunikace na dálku o otázkách, které jsou v působnosti Valného sněmu.

II. Rozhodčí a smírčí rada stanoví okruh účastníků řízení: účastníky řízení jsou náčelní, náčelník a starosta Junáka.

III. Účastníkům řízení se ukládá, aby své případné vyjádření k předmětu řízení učinili a Rozhodčí a smírčí radě doručili nejpozději ve lhůtě do 27. 5. 2020.

[7] V tomto rozhodnutí také RSRJ vyzvala účastníky řízení, aby se k věci vyjádřili ve lhůtě do 27. 5. 2020.

[8] Náčelní a náčelník se ve společném stanovisku zaslaném e-mailem dne 24.5.2020 ses. Evou Staněk vyjádřili takto:

Organizační jednotky Junáka - českého skauta na svých posledních sněmech zvolily činovnice a činovníky, kteří měli jednotku zastupovat na Valném sněmu v březnu 2020 a tento mandát jim, vzhledem k dosud neuskutečněnému Valnému sněmu, stále zůstává. Tyto delegátky a delegáty vnímáme jako činovnice a činovníky, kteří mají aktuální mandát od své jednotky k hlasování a tím spolurozhodování. Podle našeho mínění mají v případném korespondenčním hlasování vyvolaném Náčelnictvem v roce 2020 podle č. 112 stanov hlasovat aktuální delegátky a delegáti zvolení pro Valný sněm 2020.

[9] Starosta se pak v dopise datovaném 26.5.2020 vyjádřil takto:

S ohledem na

- *ustanovení článku 111 Stanov, který uvádí, že „delegáty mimořádného Valného sněmu podle čl. 104 písm. a) Stanov jsou delegáti, kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu, nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu“, tj. počítá se s tím, že pokud má organizační jednotka zvolené nové delegáty, zastupují ji na mimořádném Valném sněmu tito,*
- *skutečnost, že nové delegáty zvolily všechny organizační jednotky,*
- *skutečnost, že se v tomto konkrétním případě jedná o řádný Valný sněm, jehož delegáti a delegátky byli řádně zvolení organizačními jednotkami,*

považuji za správné, aby v této věci byli oprávněni hlasovat delegáti Valného sněmu 2020.

[10] Skutečnost, že vyjádření starosty bylo doručeno s jednodenním zpožděním oproti stanovenému termínu, vyhodnotila RSRJ s přihlédnutím k okolnostem jako nevýznamné a dále na toto zpoždění nebrala zřetel.

Samotné zdůvodnění výroku

[11] Otázku, kdo je oprávněn hlasovat v hlasování prostředky komunikace na dálku podle čl. 112 Stanov (dále jen Distanční hlasování) odkazuje tento článek nepřímou na čl. 111 tím, že říká: „*Tohoto hlasování jsou oprávněni se účastnit členové, kteří by byli delegáty mimořádného Valného sněmu.*“ Výklad čl. 112 Stanov tedy nevyhnutelně vyžaduje výklad čl. 111.

[12] Článek 111 pak specifikuje, kdo zastupuje na mimořádném Valném sněmu organizační jednotky: „*delegáti, kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu, nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu.*“ RSRJ považuje za zřejmé, že vedle těchto zástupců organizačních jednotek jsou delegáty mimořádného Valného sněmu – a tím i osobami oprávněnými zúčastnit se Distančního hlasování – v souladu čl. 104 písm. b) „*členové Náčelnictva, Ústřední revizní komise, Rozhodčí a smírčí rady a Výkonné rady.*“

[13] Nejednoznačnost čl. 111 způsobuje formulace: „*ve stejném počtu*“. Pokud by totiž věta tuto část neobsahovala, byla by formulace „*delegáti, kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu, nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky*“ poměrně jasná – pokud si jednotka zvolila nové delegáty na mimořádný sněm, zastupují ji oni. Dovětek „*ve stejném počtu*“ ale zdánlivě neoddělitelně

svazuje předchozí část věty s procedurou volby na předchozí uskutečněný sněm bez ohledu na to, zda již byla uskutečněna volba na sněm příští. Pokud totiž došlo k vyhlášení konání nového sněmu a tím pádem i k vyhlášení nových pravidel pro počet zastoupených členů Junáka podle čl. 104 a), jsou tito nově zvolení delegáti voleni namnoze v jiném počtu, než pro předchozí sněm, a to jednak proto, že se mohl změnit stanovený počet členů zastupovaných jedním delegátem, a jednak proto, že došlo ke změně rozhodného okamžiku ke stanovení počtu zastupovaných členů jednotky, jakož i reálného počtu členů jednotky. Mechanický výklad čl. 111 tedy může vést k závěru, že v případě svolání mimořádného Valného sněmu se k případným již proběhlým volbám pro nový řádný Valný sněm nepřihlíží a účastníky mimořádného sněmu jsou původní delegáti předchozího řádného sněmu.

[14] RSRJ připouští, že formulace čl. 111 k mechanickému výkladu vybízí, přesto dochází k závěru, že takový mechanický výklad je chybný, protože nerespektuje smysl výše uvedeného ustanovení.

[15] Předně je třeba si uvědomit, že při tvorbě Stanov zřejmě nebylo počítáno s variantou, že by došlo ke svolání mimořádného Valného sněmu ve chvíli, kdy již jsou zvoleni delegáti na nový řádný Valný sněm, protože taková situace je nepravděpodobná. Ve chvíli, kdy jsou hotovy přípravy na řádný sněm, je těžko hledat důvod svolávat sněm mimořádný, který by logicky jen těsně předcházел onomu řádnému. Proto se Stanovy s takovou vrcholně nepravděpodobnou situací nevypořádávají.

[16] Problém ale vzniká právě ustanovením čl. 112, který se na čl. 111 nepřímou odkazuje. Situace, kdy se Náčelnictvo rozhodne vyhlásit Distanční hlasování před chystaným sněmem, je nejen představitelná, ale jak ukazuje současná situace, tak také reálná.

[17] Z tohoto důvodu se RSRJ domnívá, že v tomto případě je třeba obrátit pozornost ke smyslu dotčených ustanovení a v něm hledat interpretaci čl. 111 a potažmo čl. 112.

[18] RSRJ především dochází k závěru, že funkce delegáta Valného sněmu zvoleného organizační jednotkou podle čl. 104 písm. a) Stanov (dále jen delegát jednotky) je činnou funkcí. Oporu má tento závěr především ve čl. 22, který definuje, že: *„Činovníkem se rozumí člen Junáka, který přijal spoluodpovědnost za naplňování poslání Junáka v souladu s principy vymezenými Stanovami tím, že přijal činnou funkci, s níž je spojena působnost podle vnitřního práva.“* Tato definice je jistě v plném rozsahu přiléhavá i pro funkci delegáta na Valném sněmu.

[19] RSRJ se v této věci ještě musela vypořádat se zněním čl. 21 Stanov, který uvádí, že *„právo i povinnost podílet se na rozhodování mají činovníci nebo jimi volení delegáti sněmů“*. Použití spojky *nebo* svádí k představě, že činovníci tvoří oddělenou kategorii od delegátů sněmů, respektive že se jedná o dva na sobě nezávislé atributy, tedy že člen Junáka může být delegátem a přitom nebýt činovníkem. Tato úvaha by ovšem vedla k absurdnímu závěru, že delegáti sněmů vyšších organizačních jednotek, kteří zároveň nejsou činovníky, by nemohli volit delegáty Valného sněmu, neboť ti podle výše uvedeného výkladu mohou být voleni pouze činovníky - tím by ovšem byl popřen celý smysl kaskády volebních sněmů, o které se autorita Valného sněmu opírá. Proto je takový výklad nesmyslný a RSRJ dochází k tomu, že spojka *nebo* je vztažena ke dvěma způsobům, jak činovníci naplňují své právo a povinnost podílet se na rozhodování: buď přímo výkonem své činnou funkce *nebo* prostřednictvím zvolených delegátů vyšších sněmů.

[20] Proto také se na mandát delegáta Valného sněmu v plném rozsahu vztahuje čl. 24, který určuje, kdy výkon funkce činovníků končí. Speciálně pak v písmenu c): „*ustanovením nového činovníka do této funkce*“. RSRJ tedy dochází k závěru, že ve chvíli, kdy si jednotka zvolí nové delegáty Valného sněmu, automaticky tím zaniká mandát delegátů dosavadních. Zde RSRJ přisvědčuje stanovisku všech účastníků řízení, že platnými nositeli mandátů jsou ti, kteří mají aktuální mandát od své jednotky k hlasování a tím spolurozhodování.

[21] Oproti tomu ovšem nelze mít za to, že mandát delegáta zaniká okamžikem skončení sněmu, že by tedy proběhnutím sněmu došlo k „*naplnění účelu, pro který byla funkce ustavena*“, což je další důvod zániku činovnického mandátu podle čl. 24, písm. f). Důvodem k odmítnutí takového závěru je právě existence čl. 108, 111 a 112, které dávají delegátům sněmu trvalé oprávnění a s ním spojenou i odpovědnost a to až do chvíle, kdy jejich mandát nezanikne jiným způsobem.

[22] Důvodem tohoto setrvalého mandátu je praktická možnost rychle a téměř operativně využít rozhodovací legitimacy opřené o demokraticky reprezentovanou širokou činovnickou základnu. Prakticky v kterékoliv chvíli je možné svolat mimořádný Valný sněm nebo uskutečnit Distanční hlasování, aniž by kvůli tomu bylo třeba uskutečnit celou kaskádu volebních sněmů organizačních jednotek. Obdobně je v případě vážného rozporu mezi vedením organizace a členskou základnou možné relativně rychle vynutit uspořádání Valného sněmu i přes případný nesouhlas vedení organizace.

[23] Z povahy mandátu delegáta Valného sněmu je zřejmé, že organizační jednotka může svého delegáta či delegáty kdykoliv nahradit jinými – to je smyslem sousloví „*nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky*“. Přitom ovšem touto volbou nesmí dojít k získání neoprávněně vyššího zastoupení dotčené jednotky (a naopak ani nižšího); volí tedy delegáty ve stejném počtu, který jí přísluší podle naposledy určené kvóty. Zde je třeba hledat smysl oněch posledních tří slov v ustanovení čl. 111: „*nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu*.“ To ostatně plyne i z důsledného gramatického výkladu, podle něž sousloví "*nebo delegáti nově zvolení na sněmu příslušné organizační jednotky ve stejném počtu*" rozvíjí nikoliv vloženu větu vedlejší ("*kteří příslušnou organizační jednotku zastupovali na posledním Valném sněmu*"), ale naopak je pokračováním věty hlavní ("*Delegáty mimořádného Valného sněmu podle čl. 104 písm. a) jsou...*"). Tedy je myšlen nikoliv počet stejný, jako byl absolutní počet delegátů jednotky na posledním Valném sněmu, ale počet stejný, k jakému se dochází podle čl. 104 písm. a). Přitom podle čl. 104 písm. a) se dochází k počtu delegátů výpočtem, při kterém je rozhodná delegační kvóta aktuálně platná a aktuální (ke dni určenému směrnicí VRJ) počet členů příslušné organizační jednotky.

[24] Pokud tedy již proběhly volby nových delegátů na připravovaný Valný sněm podle nově stanovené kvóty (a aktuálního počtu členů jednotky), je zřejmé, že z hlediska demokratické legitimacy zastupují organizační jednotky právě tito delegáti a to nejen na Valném sněmu, pro který byli zvoleni, ale rovněž pro další účely vymezené Stanovami, tedy zejména nabývají práv a povinností vyplývajících ze čl. 108, 111 a 112.

[25] RSRJ se musela vypořádat i s hypotetickou situací, kdy by k aktivaci těchto práv a povinností došlo v době, kdy část jednotek již má zvoleny nové delegáty a část doposud nikoliv. Přitom situace jednotek, které již své delegáty zvolily, je zřejmá – zastupují ji právě tito delegáti.

[26] V případě jednotky, u které zatím volba neproběhla, je situace složitější. V zásadě mají podle výše uvedených principů mandát ti delegáti, kteří byli naposledy zvoleni, bez ohledu na to, zda se jedná o delegáty původně zvolené na sněm předchozí. Problém ovšem nastává v situaci, kdy se podle nově stanovené kvóty (a případně jiného aktuálního počtu členů jednotky) mění počet delegátů, kteří mohou jednotku zastupovat. V případě jednotky, jejíž počet delegátů se zvýšil, automaticky získávají mandát případně zvolení náhradníci. Pokud jednotka žádné nemá, zůstávají mandáty až do volby neobsazené. Složitější je situace jednotky, jejíž počet mandátů se snížil – zde podle výkladu RSRJ nezbyvá, než obsadit nově stanovený počet mandátů těmi delegáty, kteří získali v posledních volbách nejvíce hlasů.

Pro přijetí tohoto nálezu hlasovalo 5 pro, nikdo proti a nikdo se nezdržel. Podle čl. 160 Stanov byl nález přijat.

V Praze dne 24. června 2020

Poučení: Proti rozhodnutí RSRJ není odvolání. Rozhodnutí o výkladu Stanov Junáka je konečné a změnit jej může pouze Valný sněm Junáka. Tímto není vyloučen opravný prostředek podle zákona.

Mgr. Petr Pavlok

RNDr. Tomáš Řehák

Mgr. Jiří Kubala

Doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.

JUDr. Lucie Procházková, Ph.D.